

Sygn. I C 111/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 kwietnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Maria Cichoń
Protokolant:	ST. sekr. sądowy Elżbieta Drozd

po rozpoznaniu w dniu 23 kwietnia 2013 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa M. D., E. S., J. S.,

M. S. i K. S.

przeciwko (...) S.A. V.

(...) w W.

o zapłatę

- zasądza od pozwanego (...) S.A. V. (...) w W. na rzecz powódki M. D. kwotę 30.000 zł (słownie: trzydzieści tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30.04.2013r do dnia zapłaty;
- zasądza od pozwanego (...) S.A. V. (...) w W. na rzecz powódki E. S. kwotę 40.000 zł (słownie: czterdzieści tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30.04.2013r do dnia zapłaty;
- zasądza od pozwanego (...) S.A. V. (...) w W. na rzecz powoda J. S. kwotę 10.000 zł (słownie: dziesięć tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30.04.2013r do dnia zapłaty;
- zasądza od pozwanego (...) S.A. V. (...) w W. na rzecz powoda K. S. kwotę 7.000 zł (słownie: siedem tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30.04.2013r do dnia zapłaty;
- zasądza od pozwanego (...) S.A. V. (...) w W. na rzecz powoda M. S. kwotę 7.000 zł (słownie: siedem tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30.04.2013r do dnia zapłaty;
- oddala powództwo w pozostałej części;
- zasądza na rzecz pozwanego (...) S.A. V. (...) w W.:
  - od powódki M. D. kwotę 1444 zł;
  - od powódki E. S. kwotę 1444zł;

- od powoda J. S. kwotę 1444zł;
- od powoda K. S. kwotę 1444 zł
- od powoda M. S. kwotę 1444 zł

tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 111/12

UZASADNIENIE

Powodowie M. D., E. S., J. S., M. S. i K. S., pozwem złożonym w Sądzie Okręgowym w Słupsku dnia 26 marca 2012 roku, domagali się zasądzenia od pozwanego (...) S.A. V. (...) w W. kwot:

1. na rzecz M. D.

a) 180.000zł tytułem zadośćuczynienia,

b) 100.000zł tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty 180.000zł od dnia 27 czerwca 2011 roku do dnia zapłaty oraz od kwoty 100.000zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

2. na rzecz E. S.

a) 190.000zł tytułem zadośćuczynienia,

b) 50.000zł tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty 140.000zł od dnia 27 czerwca 2011 roku do dnia zapłaty oraz od kwoty 100.000zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

3. na rzecz J. S.

a) 150.000zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty 100.000zł od dnia 22 października 2011 roku do dnia zapłaty oraz od kwoty 50.000zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

4. na rzecz M. S.

a) 147.000zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty 97.000zł od dnia 27 czerwca 2011 roku do dnia zapłaty oraz od kwoty 50.000zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

5. na rzecz K. S.

a) 147.000zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty 97.000zł od dnia 27 czerwca 2011 roku do dnia zapłaty oraz od kwoty 50.000zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Nadto powodowie wniesli o zasądzenie od pozwanego na ich rzecz solidarnie kosztów procesu z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego w wysokości dwukrotności stawki minimalnej.

W uzasadnieniu żądania podnieśli, że na skutek wypadku spowodowanego przez F. S., ubezpieczonego od odpowiedzialności cywilnej u pozwanego, poniósł śmierć W. D. – mąż, ojciec, teść oraz dziadek powodów. Wskazali, że na skutek tego zdarzenia zerwane zostały więzi rodzinne, a upływ czasu nie wpłynął na zmniejszenie rozmiaru krzywdy i bólu po stracie najbliższego członka rodziny. Podnieśli również, że w wyniku śmierci W. D. doszło do pogorszenia sytuacji życiowej powódek M. D. i E. D..

Pozwany (...) S.A. V. (...) w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. Podniósł, że powodowie nie udowodnili, że po śmierci W. D. nastąpiło pogorszenie sytuacji majątkowej powódek. Nadto pozwany zakwestionował wysokość dochodzonego przez powodów zadośćuczynienia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. D. była żoną W. D., E. S. jego córką, J. S. jego zięciem, zaś M. S. i K. S. jego wnukami.

Bezsporne

W dniu 23 stycznia 2011 roku, na trasie U.-G., kierujący samochodem osobowym marki A. (...) o nr rej. (...) F. S. nie zachowując należytej ostrożności podczas prowadzenia pojazdu oraz niedostatecznie obserwując jezdnię przed samochodem utracił panowanie nad kierunkiem jazdy, wskutek czego zjechał na prawe utwardzone pobocze i potrącił jadącego w tym samym kierunku rowerzystę W. D.. W wyniku tego zdarzenia W. D. doznał wielonarządowych obrażeń ciała powodujących ostrą niewydolność oddechową i niewydolność krążenia, w następstwie czego w tym samym dniu zmarł w szpitalu. Sprawca zdarzenia był pod wpływem alkoholu.

Wyrokiem z dnia 26 sierpnia 2011 roku, wydanym w sprawie sygn. akt II K 465/11, Sąd Rejonowy w S. uznał F. S. za winnego popełnienia wyżej opisanego zdarzenia i skazał go na karę 4 lat pozbawienia wolności. Ponadto Sąd wymierzył mu środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych i rowerów na okres 6 lat.

Dowód: Wyrok Sądu Rejonowego w S. z dnia 26.08.2011r. wydany w sprawie sygn. akt II K 465/11 k.28-29.

Sprawca wypadku był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej za szkody komunikacyjne w pozwanym (...) S.A. V. (...) w W..

Bezsporne

Pismami wniesionymi w dniu 27 maja 2011 roku pełnomocnik powodów zgłosił u pozwanego szkodę M. D., E. S., M. S. i K. S., natomiast pismem wniesionym w dniu 21 września 2011 roku zgłosił szkodę powoda J. S.. Ostatecznie pozwany w wypłacił: powódce M. D. kwotę 20.000zł tytułem zadośćuczynienia oraz kwotę 4.144,85zł tytułem zwrotu kosztów pogrzebu, powódce E. S. kwotę 10.000zł tytułem zadośćuczynienia, a powodom: M. S. i K. S. kwotę po 3.000zł na rzecz każdego z nich. Pozwany odmówił wypłaty zadośćuczynienia w stosunku do powoda J. S., uznając, iż nie jest on uprawniony do uzyskania tego roszczenia na podstawie art. 446 § 4 k.c.

Dowód: zgłoszenie szkody: k.24 akt szkody nr K/339872/4/158, k.19 akt szkody K/339872/3/158, k.19 akt szkody K/339872/1/158, k.19 akt szkody K/339872/2/158, decyzje pozwanego o wysokości przyznanych powodom świadczeń: k.29, k.43, k.63 i k.24 akt szkody nr K/339872/4/158, k.24 i k.37 akt szkody K/339872/3/158, k.34 i k.102 akt szkody K/339872/1/158, k.24 i k.35 akt szkody K/339872/2/158.

W. D. w chwili śmierci miał 73 lata i mieszkał wraz z rodziną w miejscowości G., przy czym od kilkunastu lat przeważnie nocował w U. przy ul. (...) z K. w mieszkaniu, które jako żołnierz zawodowy otrzymał z Wojska, a następnie, które wraz z żoną wykupił. W. D. do G. przyjeżdżał rano, następnie przebierał się, jadł wspólnie z rodziną śniadanie, w okresie letnim pomagał żonie przy uprawie warzyw, a w okresie zimowym zajmował się paleniem w piecu. Nadto pomagał zięciowi w prowadzonej przez niego działalności gospodarczej – handel rybami, przy czym jego pomoc polegała głównie w utrzymaniu w należytym stanie urządzeń zasilanych elektrycznie. W. D. wraz z rodziną wspólnie spożywał kolację i po godz. 19:00 wracał do U. na noc. Do chwili śmierci otrzymywał on emeryturę wojskową w wysokości 2.400zł, z której opłacał koszty utrzymania mieszkania w U.. Dodatkowo przekazywał żonie na wyżywienie kwotę 500zł miesięcznie. Powódka M. D. przed śmiercią męża otrzymywała emeryturę rolniczą w wysokości 688zł wypłacaną raz na kwartał. Ze świadczenia tego opłacała podatek od nieruchomości za dom w G., wodę oraz ubezpieczenie. Natomiast córka jej E. S. opłacała energię elektryczną.

Dowód: zeznania powódki M. D. k.299v i e-protokół z dnia 23.04.2013r. 00:13:29 k.193 w zw. z k.141v-143v, zeznania powódki M. D. k.299v i e-protokół z dnia 23.04.2013r. 00:13:29 k.193 w zw. z k.141v-143v, zeznania powódki E. S. k.299v-300 i e-protokół z dnia 23.04.2013r. 00:24:25 k.193 w zw. z k.143v-145v, zeznania powoda J. S. k.300 i e-protokół z dnia 23.04.2013r. 00:37:24 k.193 w zw. z k.145v-147, zeznania świadków: A. S. k.190v i e-protokół z dnia 23.10.2012r. 00:07:58 k.193, J. K. k.190v-191 i e-protokół z dnia 23.10.2012r. 00:11:59 k.193, A. P. k.191-191v i e-protokół z dnia 23.10.2012r. 00:19:49 k.193.

Powódka M. D. głęboko przeżyła śmierć męża. Byli oni małżeństwem przez 48 lat, mieli jedno dziecko, które wspólnie wychowywali. O wypadku dowiedziała się od córki, która otrzymała telefon ze szpitala, że ojciec został potrącony przez samochód i przebywa na oddziale chirurgii. Następnie powódka wraz z córką, zięciem i wnukiem udała się do szpitala. Gdy weszła do sali, w której leżał mąż, nie było już z nim żadnego kontaktu. Po 40 minutach reanimacji W. D. zmarł. Powódka wraz z córką zorganizowała pogrzeb. Po śmierci męża miała obniżony nastrój, nie mogła znaleźć sobie miejsca, nie mogła spać, nie wychodziła z domu, płakała, tłumiała emocje, nie potrafiła rozmawiać o zdarzeniu. Śmierć męża była dla niej przeżyciem traumatycznym i spowodowała objawy reakcji żałoby początkowo o znacznym nasileniu i utrudniającym funkcjonowanie w sferze osobistej rodzinnej. Nie korzystała z porad u psychiatry, ani u psychologa. Przez jakiś czas przyjmowała leki przepisane przez lekarza rodzinnego. Relacje pomiędzy małżonkami opierały się na zasadzie przywiązania i poczucia obowiązku. Były one poprawne i bez istotnych konfliktów. Małżonkowie dbali o rodzinę, pracowali, realizowali się w rolach ojca i matki, wspólnie wychowywali córkę, dbali o zaspokojenie jej potrzeb, wyjeżdżali wspólnie na wakacje. W późniejszych latach małżeństwa nadal stanowili poprawną rodzinę – pomimo, iż W. D. od dłuższego czasu nie nocował z rodziną w G., razem z żoną uczestniczył w życiu rodzinnym dorosłej córki, wspólnie pomagali w wychowywaniu wnuków, pracowali w gospodarstwie, spędzali ze sobą święta i wszystkie uroczystości rodzinne. Powódka mimo upływu czasu nadal przeżywa żal po stracie męża, często myśli o nim, wydaje jej się, że otworzy on drzwi i wejdzie do domu. Aktualnie nadal mieszka z córką i jej rodziną w G.. Otrzymuje rentę rodzinną po mężu, która wraz z dodatkiem pielęgnacyjnym wynosi 2.168zł. Dodatkowo otrzymuje z tytułu wynajmu mieszkania w U. kwotę 250zł oraz kwotę 1.500zł z tytułu wynajmu budynku gospodarczego znajdującego się na jej posesji.

Dowód: opinia psychologiczna k.220-224, uzupełniająca ustna opinia k.299-299v i e-protokół z dnia 23.04.2013r. 00:03:14, zeznania powódki M. D. k.299v i e-protokół z dnia 23.04.2013r. 00:13:29 k.193 w zw. z k.141v-143v.

Powódka E. S. była szczególnie mocno związana z ojcem. To właśnie jej numer telefonu podał ojciec, aby zawiadomić rodzinę o zdarzeniu. Gdy dowiedziała się o wypadku natychmiast wraz z matką, mężem i starszym synem udała się do szpitala, do którego przewieziony został ojciec. Jako pierwsza weszła na salę, w której on leżał. Tylko jej udało się z nim chwilę porozmawiać. Wówczas W. D. skarżył się córce na silny ból, a w chwili później stan jego zdrowia pogorszył się i lekarze przez 40 minut walczyli o jego życie, ale bezskutecznie. Powódka wraz z matką zajęła się organizacją pogrzebu. Po śmierci ojca powódka czuła wielki smutek, dużo płakała, zamykała się w sobie, odczuwała poczucie winy. Po pogrzebie przez dwa tygodnie przebywała na urlopie. Śmierć ojca była dla niej przeżyciem traumatycznym i spowodowała objawy reakcji żałoby początkowo o znacznym nasileniu i utrudniającym funkcjonowanie w sferze osobistej rodzinnej. Nie korzystała z porad u psychiatry, ani u psychologa. Relacje pomiędzy nią, a ojcem były bardzo bliskie. W. D. dbał o córkę, o jej wychowanie, wspólnie z żoną zaspakajał wszystkie jej potrzeby. Powódka jako osoba dorosła również dużo czasu spędzała z ojcem, który czynnie uczestniczył w życiu rodziny córki. Pomagał córce w opiece nad dziećmi. Powódka zawsze mogła liczyć na jego pomoc. W. D. pożyczył córce i zięciowi na zakup samochodu kwotę 20.000zł, a następnie darował im tą kwotę. Powódka w razie potrzeby opiekowała się ojcem, chodziła z nim do lekarza. Pomimo upływu czasu nadal przeżywa żal po jego stracie, często myśli o nim, wspomina go, zawsze, kiedy przejeżdża obok miejsca wypadku myśli, że ojciec tak bezsensownie zginął, często odwiedza jego grób. Aktualnie E. S. nadal mieszka z rodziną w G.. W dalszym ciągu zatrudniona jest w Gminnym Ośrodku Pomocy (...) w U. na stanowisku specjalisty pracy socjalnej. Z tytułu wykonywanej pracy otrzymuje wynagrodzenie w wysokości około 2.400zł.

Dowód: opinia psychologiczna k.233-238, uzupełniająca ustna opinia k.299-299v i e-protokół z dnia 23.04.2013r. 00:03:14, zeznania powódki E. S. k.299v-300 i e-protokół z dnia 23.04.2013r. 00:24:25 k.193 w zw. z k.143v-145v.

Powód J. S. również związany był z teściem. Znał go bardzo długo, jeszcze zanim ożenił się z jego córką. O wypadku dowiedział się od żony, która otrzymała telefon ze szpitala, że ojciec został potrącony przez samochód i przebywa na oddziale chirurgii. Następnie wraz z żoną, teściową i synem udał się do szpitala. Nie zdążył jednak porozmawiać z teściem. Pomagał żonie i teściowej w organizacji pogrzebu, wspierał je. Śmierć teścia była dla niego przeżyciem traumatycznym i spowodowała objawy reakcji żałoby, która miała charakter tzw. normalny. Powód nie korzystał z porad u psychiatry, ani u psychologa. Relacje pomiędzy nim, a teściem były prawidłowe, bliskie i kształtowały się przez wiele lat. W. D. zaakceptował powoda już jako chłopaka córki, a potem jako jej męża. Relacje ich opierały się na wzajemnym szacunku, współpracy i współdziałaniu, a także pozbawione były rywalizacji i konfliktów. Powód z teściem miał wspólny warsztat, w którym razem majsterkowali. Wspólnie również wykonywali prace w gospodarstwie i przy domu. W. D. pomagał powodowi w prowadzonej przez niego działalności gospodarczej – handel rybami. Jego pomoc polegała głównie w utrzymaniu w należytym stanie urządzeń zasilanych elektrycznie. Po śmierci teścia powód, z uwagi na duże straty, zlikwidował tę działalność. J. S. pomimo upływu czasu nadal często myśli o teściu, wspomina go, wszędzie widzi ślady po nim – jego narzędzia. Aktualnie wraz z rodziną nadal mieszka w G.. Obecnie zatrudniony jest w Brzegowej Stacji Ratowniczej w U., jako ratownik morski. Z tytułu wykonywanej pracy otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 2.300zł.

Dowód: opinia psychologiczna k.229-232, uzupełniająca ustna opinia k.299-299v i e-protokół z dnia 23.04.2013r. 00:03:14, zeznania powoda J. S. k.300 i e-protokół z dnia 23.04.2013r. 00:37:24 k.193 w zw. z k.145v-147, zeznania świadka A. P. k.191-191v i e-protokół z dnia 23.10.2012r. 00:19:49 k.193.

Powód M. S. także mocno związany był z dziadkiem. W dniu wypadku przejeżdżał obok miejsca zdarzenia, widział leżący rower dziadka i jego czapkę. Natychmiast wrócił do domu, w międzyczasie rodzina dostała wiadomość ze szpitala o wypadku. Następnie wraz z rodzicami i babcią pojechał do szpitala. Nie zdążył jednak porozmawiać z nim. Uczestniczył w pogrzebie. Po śmierci dziadka dużo czasu spędzał w domu, nie jeździł na uczelnię, nie miał chęci się uczyć. Wspierali go wówczas przyjaciele. Śmierć dziadka była dla niego przeżyciem traumatycznym i spowodowała objawy reakcji żałoby, która miała charakter tzw. normalny. Powód nie korzystał z porad u psychiatry, ani u psychologa. Relacje pomiędzy powodem, a dziadkiem były prawidłowe, bliskie i oparte na szacunku. Szczególnie bliskie były one w okresie dzieciństwa, kiedy dziadek często się nim opiekował, razem oglądali różne programy naukowe, bawili się, dziadek przekazywał mu wiedzę z astronomii, opowiadał o wojsku, zabierał na wycieczki rowerowe. Powód pomimo upływu czasu nadal przeżywa żal po stracie dziadka, brakuje mu go, często myśli o nim, wspomina go. Powód w dalszym ciągu mieszka z rodzicami w G.. Studiuje w systemie zaocznym w Wyższej Szkole (...) w G.. Zatrudniony jest w B. w C., na stanowisku pracownika fizycznego.

Dowód: opinia psychologiczna k.239-242, uzupełniająca ustna opinia k.299-299v i e-protokół z dnia 23.04.2013r. 00:03:14, zeznania powoda M. S. k.300 i e-protokół z dnia 23.04.2013r. 00:47:13 k.193.

Powód K. S., podobnie jak jego starszy brat, mocno związany był z dziadkiem. O wypadku dowiedział się od matki, która otrzymała telefon ze szpitala, że dziadek został potrącony przez samochód i przebywa na oddziale chirurgii. Nie był w szpitalu. O tym, że dziadek nie żyje dowiedział się, gdy rodzina wróciła ze szpitala. Do czasu pogrzebu nie mógł uwierzyć w to co się stało. Śmierć dziadka była dla niego przeżyciem traumatycznym i spowodowała objawy reakcji żałoby, która miała charakter tzw. normalny. Powód nie korzystał z porad u psychiatry, ani u psychologa. Relacje pomiędzy powodem, a dziadkiem były prawidłowe, bliskie i oparte na szacunku. Szczególnie bliskie były one w okresie dzieciństwa, gdy dziadek często się nim opiekował, razem oglądali różne programy naukowe, bawili się, dziadek przekazywał mu wiedzę z astronomii, opowiadał o wojsku, zabierał na wycieczki rowerowe. Powód pomimo upływu czasu nadal przeżywa żal po stracie dziadka, brakuje mu go, często myśli o nim, wspomina go. Powód w dalszym ciągu mieszka z rodzicami w G..

Dowód: opinia psychologiczna k.225-228, uzupełniająca ustna opinia k.299-299v i e-protokół z dnia 23.04.2013r. 00:03:14, zeznania powoda M. S. k.300 i e-protokół z dnia 23.04.2013r. 00:57:22 k.193.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo jedynie w części zasługuje na uwzględnienie.

Sama zasada odpowiedzialności pomiędzy stronami nie była sporna. Spór dotyczył natomiast zasadności i wysokości należnych powodom świadczeń.

Na wstępie rozważań wskazać należy, iż roszczenia powodów zasądzenia zadośćuczynienia oparte są na art. 446 § 4 k.c., natomiast roszczenia powódek M. D. i E. S. zasądzenia odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej oparte są na art. 446 § 3 k.c.

Odnosząc się do roszczeń powodów zasądzenia zadośćuczynienia podstawę roszczenia, jak już wyżej wskazano, stanowi obowiązujący od dnia 3 sierpnia 2008 roku przepis art. 446 § 4 k.c. zgodnie, z którym Sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Z literatury i orzecznictwa wynika, iż uprawnionymi do żądania kompensaty jest nie tylko małżonek i dzieci zmarłego, ale także inni członkowie jego rodziny, jeżeli zmarły pozostawał z nimi faktycznie w szczególnej bliskości powodowanej bardzo silną więzią uczuciową (por. Z.Radwański, A.Olejniczak, Zobowiązania ... s.268, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 05.08.1970r., II CR 313/70, OSN 1971/3/56, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10.12.1969r, III PRN 77/69, OSNC 1970/9/160). Samo zaś przyznanie zadośćuczynienia pieniężnego ma na celu zrekomensowanie krzywdy za naruszenie prawa do życia w rodzinie i ból spowodowany utratą najbliższej osoby (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 07.07.2009r., II AKa 44/09, LEX nr 523973).

Zaznaczyć należy, że konstrukcja normy określającej możliwość przyznania zadośćuczynienia („Sąd może także przyznać”) nie oznacza dowolności co do możliwości zasądzenia wskazanego świadczenia, a każda odmowa musi być uzasadniona.

Sąd orzekający w niniejszej sprawie podziela pogląd zawarty w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2011r., w sprawie III CSK 279/10 (LEX nr 898254), że wśród okoliczności wpływających na wysokość przyznanego zadośćuczynienia znaleźć się powinny dramatyzm doznań osób bliskich zmarłego, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego z zmarłym, rola jaką w rodzinie pełniła osoba zmarła, charakter i rodzaj zaburzeń w prawidłowym funkcjonowaniu pozostałych członków rodziny, stopień w jakim pozostali członkowie będą umieli odnaleźć się w nowej rzeczywistości i na ile zdolni są zaakceptować obecny stan rzeczy, skorzystanie z pomocy fachowej w czasie radzenia sobie w tej trudnej sytuacji, proces leczenia doznanej traumy mający na celu pomoc w odbudowanie struktury rodziny i przywrócenie znaczenia każdego z jej członków. Podkreślić przy tym należy, że ustalając wysokość zadośćuczynienia nie sposób znaleźć żadnych uniwersalnych mierników za pomocą, których możliwe byłoby zbadanie bólu, rozpacz, cierpienia i rozmiaru uczuć. W każdym przypadku i w stosunku do każdej osoby uprawnionej do zadośćuczynienia należy podchodzić indywidualnie.

W rozpoznawanej sprawie wszyscy powodowie dotkliwie przeżyli stratę W. D.. Powodów ze zmarłym łączyły bardzo bliskie więzi rodzinne, a jego śmierć była dla nich przeżyciem traumatycznym. Krzywda powodów jest tym bardziej dotkliwa, że śmierć jego nastąpiła niespodziewanie, w skutek wypadku komunikacyjnego, którego sprawcą jest sąsiad powodów. F. S. pomimo, iż odbywa karę pozbawienia wolności, w ostatnim czasie często wychodzi na przepustki i powodowie widują go w miejscu zamieszkania. Okoliczność ta dodatkowo potęguje ich ból, poczucie krzywdy i niesprawiedliwości.

Zdaniem Sądu śmierć W. D. dotkliwie przeżyła jego żona M. D.. Małżonkowie tworzyli związek przez 48 lat, mieli dziecko, które wspólnie wychowywali i dbali o nie. Relacje pomiędzy nimi opierały się na zasadzie przywiązania i poczucia obowiązku. Były one poprawne, bez istotnych konfliktów. Małżonkowie dbali o rodzinę, pracowali dla niej, realizowali się w rolach ojca i matki, wspólnie spędzali czas wolny, święta, codziennie razem spożywali posiłki. W późniejszym czasie pomagali dorosłej córce w wychowaniu synów. Bez wątplenia stanowili oni poprawną rodzinę. Faktu tego nie zmienia również okoliczność, że W. D. od dłuższego czasu nie nocował z rodziną w G.. Powódka mimo

upływu czasu nadal przeżywa żal po stracie męża, często myśli o nim, wydaje jej się, że otworzy drzwi i wejdzie do domu.

Szczególnie mocno związana z W. D. była jego córka E. S.. To właśnie jej numer telefonu podał on, aby zawiadomić rodzinę o zdarzeniu i to jej w testamencie zostawił cały majątek. Relacje pomiędzy nią, a ojcem były bardzo bliskie. W. D. dbał prawidłowo o wychowanie córki i zaspokojenie jej potrzeb. Cała rodzina spędzała ze sobą dużo czasu, wspólnie wyjeżdżali na wakacje. Powódka jako osoba dorosła, pomimo posiadania już własnej rodziny, nadal mieszkała z rodzicami, którzy czynnie uczestniczyli w życiu jej rodziny. Powódka zawsze mogła liczyć na pomoc ojca. Wskazać należy, że pożyczył on córce i zięciowi na zakup samochodu kwotę 20.000zł, a następnie kwotę tą darował im. Ponadto zawsze jak była potrzeba pomagał córce w opiece nad dziećmi. Powódka również dbała o ojca. W razie potrzeby chodziła z nim do lekarza. E. S. pomimo upływu czasu nadal przeżywa żal po stracie ojca, często myśli o nim, wspomina go, zawsze, kiedy przejeżdża obok miejsca wypadku myśli, że ojciec tak bezsensownie zginął, często też odwiedza jego grób.

W ocenie Sądu z W. D. związany był również jego zięć J. S. i wbrew twierdzeniom strony pozwanej uprawniony jest on do żądania zadośćuczynienia z art. 446 § 4 k.c. Wskazać należy, że powód znał zmarłego bardzo długo, jeszcze przed zawarciem związku małżeńskiego z jego córką. Relacje pomiędzy nim, a teściem były prawidłowe, bliskie i kształtowały się przez wiele lat. Opierały się one na wzajemnym szacunku, współpracy i współdziałaniu, a także pozbawione były rywalizacji i konfliktów. Powód miał z teściem wspólny warsztat, w którym wspólnie majsterkowali. Razem też wykonywali prace w gospodarstwie i przy domu. W. D. pomagał zięciowi w prowadzonej przez niego działalności gospodarczej – handel rybami. Jego pomoc polegała głównie w utrzymaniu w należytym stanie urządzeń zasilanych elektrycznie. Powód zawsze mógł liczyć na jego pomoc w tym zakresie. J. S. pomimo upływu czasu nadal często myśli o teściu, wspomina go, wszędzie widzi ślady po nim – jego narzędzia.

Bez wątplenia śmierć W. D. mocno także przeżyli jego wnukowie: M. S. i K. S., którzy od dzieciństwa mieli bliskie kontakty z dziadkiem. Relacje pomiędzy nimi, a zmarłym były prawidłowe, bliskie i oparte na szacunku. W dzieciństwie W. D. opiekował się powodami, oglądał z nimi programy naukowe, bawił się. To on przekazywał im wiedzę z astronomii, opowiadał o wojsku i zabierał na wycieczki rowerowe. Powodowie pomimo upływu czasu nadal przeżywają żal po stracie dziadka, brakuje im go, często myślą o nim, wspominają go.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności Sąd uznał, iż odpowiednim zadośćuczynieniem w przypadku M. D. będzie kwota 30.000zł, w przypadku E. S. kwota 40.000zł, w przypadku J. S. kwota 10.000zł, zaś w przypadku K. S. i M. S. kwoty po 7.000zł na rzecz każdego z nich.

Sąd orzekając w powyższym zakresie miał na względzie, że pozwany do chwili obecnej wypłacił powodom tytułem zadośćuczynienia następujące kwoty: M. D. kwotę 20.000zł, E. S. kwotę 10.000zł oraz M. i K. S. kwotę po 3.000zł na rzecz każdego z nich, zaś powodowi J. S. odmówił wypłaty odszkodowania.

Sąd w całości oddalił żądanie powódek M. D. i E. D. z tytułu znacznego pogorszenia się sytuacji życiowej po śmierci W. D. (art. 446 § 3 k.c.).

Zdaniem Sądu nie budzi wątpliwości, iż na skutek śmierci W. D. nie uległa pogorszeniu sytuacja materialna ani jego żony, ani córki.

Powódka M. D. i jej mąż zawsze mieli oddzielne konta. Powódka przed śmiercią męża otrzymywała emeryturę rolniczą w wysokości 688zł na kwartał. Ze świadczenia tego opłacała podatek o nieruchomości za dom, wodę oraz ubezpieczenie. Pomimo tego, iż przed wypadkiem W. D. przekazywał żonie na wyżywienie miesięcznie kwotę 500, zdaniem Sądu, sytuacja materialna powódki po jego śmierci bez wątplenia nie uległa pogorszeniu. M. D. nadal mieszka wraz z córką i jej rodziną w G. i chociaż obecnie nie prowadzą wspólnego gospodarstwa domowego, jej ogólna pozycja finansowa z tego tytułu nie uległa pogorszeniu. Obecnie otrzymuje ona rentę rodzinną po zmarłym mężu, która wraz z dodatkiem pielęgnacyjnym wynosi 2.168zł miesięcznie. Dodatkowo otrzymuje z tytułu wynajmu mieszkania w U. kwotę 250zł oraz kwotę 1.500zł z tytułu wynajmu budynku gospodarczego znajdującego się na jej posesji. Podkreślić

również należy, że powódka aktualnie jest właścicielką domu, 22 działek budowlanych i innych budynków położonych w G.. Nie bez znaczenia pozostaje fakt, iż trzy - cztery lata temu sprzedała ona 12 działek i wówczas z tego tytułu otrzymała kwotę około 720.000zł. Obecnie, jak wskazuje (k.147-147v), z tego tytułu posiada jeszcze oszczędności w wysokości 20.000zł oraz lokatę na kwotę 50.000zł.

W ocenie Sądu również sytuacja materialna powódki E. S. nie uległa pogorszeniu w związku ze śmiercią ojca. Wskazać należy, że przed wypadkiem powódka miała już własną rodzinę (męża i dwójkę synów), z którą zarówno wówczas, jak i do chwili obecnej mieszka w G.. W dalszym ciągu zatrudniona jest w Gminnym Ośrodku Pomocy (...) w U., na stanowisku specjalisty pracy socjalnej i z tego tytułu otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 2.400zł miesięcznie. Z kolei jej mąż - J. S. obecnie zatrudniony jest w Brzegowej Stacji Ratowniczej w U. jako ratownik morski i z tego tytułu otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 2.300zł miesięcznie. Zdaniem Sądu sytuacja materialna powódki po śmierci ojca nie uległa pogorszeniu. W spadku po nim otrzymała lokaty i oszczędności o łącznej wartości 180.000zł, a także 1/2 prawa własności lokalu mieszkalnego położonego w U.. W chwili obecnej z tytułu najmu tego mieszkania otrzymuje miesięcznie kwotę 250zł. Zaznaczyć przy tym należy, że ani ona, ani jej matka nie ponoszą żadnych kosztów związanych z koniecznością bieżącego utrzymania tego mieszkania.

Sąd w całości podziela stanowisko wyrażone przez Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 14.04.2010r. sygn. akt I ACa 178/10 zgodnie, z którym „wobec dodania § 4 do art. 446 k.c. będącego podstawą do naprawienia krzywdy wyrządzonej śmiercią członka rodziny, należy przyjąć z § 3 tego artykułu odmienne niż przed nowelizacją, będzie podstawą prawną do kompensaty jedynie szkody majątkowej”. Zatem celem odszkodowania przyznanego na podstawie art. 446 § 3 k.c. ma być rekompensata rzeczywistego znacznego pogorszenia sytuacji życiowej najbliższych członków rodziny zmarłego, a więc uszczerbku o charakterze majątkowym i nie może być ono źródłem wzbogacenia się tych osób.

W niniejszej sprawie powódki zgłosiły żądanie zasądzenia na ich rzecz zadośćuczynienia za krzywdę wyrządzoną im śmiercią członka rodziny (męża i ojca) i to żądanie zostało przez Sąd w części uwzględnione. Wobec tego zgłoszone przez powódki odszkodowanie na podstawie art. 446 § 3 k.c. Sąd rozpoznał jedynie w granicach rzeczywistej szkody majątkowej. Uznając, że taka szkoda w ich majątku nie wystąpiła, żądanie powódek z tego tytułu w całości oddalił.

Oceniając zasadność roszczenia w zakresie odsetek, których powodowie domagali się od dat wskazanych w pozwie Sąd miał na względzie, iż przyjętą w prawie cywilnym zasadą jest, że dłużnik popada w opóźnienie, jeżeli nie spełnia świadczenia w terminie, w którym stało się ono wymagalne. Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. z 2003r., Nr 124, poz.1152 ze zm.) zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. Sąd zasądził odsetki od dnia 30 kwietnia 2013 roku tj. od daty wydania wyroku w sprawie, albowiem uznał, iż dopiero po przeprowadzeniu całego postępowania dowodowego, w tym wydania przez biegłego psychologa ustnej opinii uzupełniającego zasadne było zasądzenie na rzecz powodów kwot jak w pkt 1-5 wyroku.

Mając na względzie, iż powodowie wygrali proces w nieznaczej części tj. w granicach do 10% Sąd na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 105 § 1 k.p.c. zasądził od powodów na rzecz pozwanego koszty zastępstwa procesowego strony pozwanej reprezentowanej przez radcę prawnego wyrażające się w jednym wynagrodzeniu radcy prawnego, przy czym Sąd podzielił to wynagrodzenie na ilość współuczestników sporu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2010r., I PZ 24/10, LEX nr 1218198).